

Ψηφιακές Βιβλιοθήκες

Φθινόπωρο 2006

Οργάνωση μαθήματος και υποχρεώσεις φοιτητών

Το μεταπτυχιακό μάθημα «Ψηφιακές Βιβλιοθήκες» θα ασχοληθεί με προχωρημένα θέματα Ψηφιακών Βιβλιοθηκών και βασίζεται στην ενεργή συμμετοχή των φοιτητών σε αυτό. Θα παρουσιάσει ένα γενικό υπόβαθρο των αντικειμένων του και θα ακολουθήσουν παρουσιάσεις εξειδικευμένων θεμάτων – οι περισσότερες από τους φοιτητές.

Οι βασικές υποχρεώσεις κάθε φοιτητή στο μάθημα θα είναι η διαπραγμάτευση ενός θέματος και η παρουσίασή του στην τάξη αλλά και η ενεργός συμμετοχή του σε όλα τα μαθήματα, και σε αυτά θα βασιστεί η βαθμολογία των φοιτητών. Για τους φοιτητές που δεν θα λείψουν από τις παραδόσεις και τις παρουσιάσεις, δεν θα υπάρχει άλλη τελική εξέταση ή διαγώνισμα.

Κάθε φοιτητής θα διαλέξει ένα (διαφορετικό από τους άλλους) θέμα, από τα διαθέσιμα θέματα, που φέτος θα είναι από τα πρακτικά Ευρωπαϊκού Συνεδρίου σε Ψηφιακές Βιβλιοθήκες, δημοσιευμένα στο Lecture Notes in Computer Science, στο τεύχος LNCS 3652 (για την κατεύθυνση της Κέρκυρας) ή στο τεύχος LNCS 4172 (για την κατεύθυνση της Αθήνας). Προσοχή όμως, τα θέματα να είναι σχετικά κυρίως με τις Ψηφιακές Βιβλιοθήκες (όχι με Ηλεκτρονική Δημοσίευση ή ...). Κάθε φοιτητής θα διαλέξει μια ενότητα του μαθήματος (όπως έχουν περιγραφεί μέσα στο τεύχος του LNCS) για την οποία έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον και θα αναλάβει να παρουσιάσει ένα θέμα από την ενότητα αυτή, με το οποίο δεν έχει ασχοληθεί στο παρελθόν. Οι παρουσιάσεις θα διαρκούν 45 λεπτά η κάθε μία (συμπεριλαμβάνοντας και το χρόνο για ερωτήσεις και συζήτηση, 15 λεπτά), και θέματα της ίδιας ενότητας θα παρουσιάζονται στο ίδιο μάθημα, την ίδια μέρα. Το θεμιτό είναι να ασχοληθούμε με μερικές (πιθανότατα 5-8) από τις ενότητες, με 2-4 παρουσιάσεις ανά ενότητα, ώστε να τις γνωρίσουμε καλά.

Μια αρχική γνωριμία με τις ενότητες θα έχουμε στο μάθημα. Οι ενότητες αφορούν ερευνητικές περιοχές με πρόσφατη δραστηριότητα. Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να μελετήσουν παραπέρα τις ενότητες που τους ενδιαφέρουν και να επιλέξουν ενότητα και θέμα. Συστήνεται ιδιαίτερα να υπάρχει συνεννόηση μεταξύ ομάδων (2-4 ατόμων) με κοινά ή παρόμοια ενδιαφέροντα, ώστε να καταλήξουν στην ίδια ενότητα αλλά σε διαφορετικά και πιθανώς συμπληρωματικά θέματα μέσα στην ενότητα.

Η επιλογή των ενότητων που θα ασχοληθεί το μάθημα, η ανάληψη των θεμάτων και ο προγραμματισμός (ημερομηνίες) των παρουσιάσεων θα γίνουν με προτάσεις των ενδιαφερομένων – και πρέπει να γίνουν άμεσα, να έχουν ολοκληρωθεί κατά το τρίτο μάθημα. Οι προτάσεις που θα γίνουν πρώτες θα έχουν προτεραιότητα.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ένας φυσιολογικός στόχος για το μέγεθος της αναφοράς είναι 20-25 σελίδες (γύρω στις 10000 λέξεις).

Κάθε παρουσίαση θα καλύπτει, σχετικά με το θέμα της:

- Τι περιλαμβάνει το θέμα
- Πώς εντάσσεται το θέμα στην ενότητα (τι μέρος είναι, κλπ)
- Γιατί είναι σημαντικό σαν θέμα
- Γιατί πρέπει να μάθουμε πώς γίνεται
- Τι πρέπει να ξέρουμε και γιατί μας χρειάζεται
- Τρέχουσες εφαρμογές και χρήσεις
- Είναι διαθέσιμο για χρήση και πώς (π.χ. ελεύθερο λογισμικό)
- Εμείς (πιθανότατα στην Ελλάδα) που μπορούμε να το εφαρμόσουμε
- Ποια είναι τα όρια και οι περιορισμοί του σήμερα

- Μελλοντικές τάσεις
- Κριτική και σχόλια (π.χ. πόσο ικανοποιεί τις προσδοκίες μας)
- Σχετικά θέματα και προσπάθειες
- Ερωτήματα – προβληματισμοί για συζήτηση

Κάθε εργασία φοιτητή, κατά κανόνα, θα ασχοληθεί παρουσιάζοντας αναλυτικά μία εργασία (δημοσίευση, αναφορά με αποτελέσματα διεθνούς έργου, κλπ), με πιθανά συμπληρωματικά στοιχεία από άλλες πηγές. Για να καταλήξει κανείς στην κατάλληλη εργασία θα πρέπει να κοιτάξει περιληπτικά αρκετές σχετικές εργασίες (π.χ. 20), ακολούθως να διαλέξει και διαβάσει προσεκτικά τις πιο σχετικές από αυτές (π.χ. 5) και να επιλέξει την μία που ανταποκρίνεται στα ενδιαφέροντά του και προσφέρεται για αναλυτική παρουσίαση. Από τις υπόλοιπες μπορεί να αντλήσει συμπληρωματικά στοιχεία. Υπάρχει η δυνατότητα κάποιος να παρουσιάσει και πρωτότυπη δική του σχετική εργασία.

Στο τέλος, κάθε φοιτητής θα παραδώσει τις διαφάνειες, αντίγραφο της σχετικής (πιθανότατα αγγλική) βιβλιογραφίας (με τα κείμενα των άρθρων) που δεν είναι προσβάσιμη από όλους ηλεκτρονικά και αναφορά (στα Ελληνικά) για την παρουσίαση του. Η αναφορά δεν θα πρέπει να είναι μετάφραση των αρχικών εργασιών, αλλά ανασύνθεση των κύριων νοημάτων τους (σε παρόμοια ή λίγο μικρότερη έκταση), χωρίς τις λεπτομέρειες που δεν είναι άμεσα χρήσιμες (π.χ. μαθηματικές αποδείξεις) και με περισσότερες αναφορές σε παραπλήσιες εργασίες, και πρέπει να παραδοθεί πριν την έναρξη της εξεταστικής.

Στην αρχή του 2ου μαθήματος θα συζητήσουμε τις πρώτες προτάσεις και θα γίνουν οι πρώτες αναθέσεις θεμάτων. Κάθε φοιτητής πρέπει να έχει μία πρόταση για ανάληψη θέματος, και εναλλακτικές. Μετά το πέρας του μαθήματος, οι εργασίες και το υλικό των παρουσιάσεων θα γίνουν διαθέσιμα μέσω του Ιστοτόπου του Εργαστηρίου Ψηφιακών Βιβλιοθηκών και Ηλεκτρονικής Δημοσίευσης, <http://dlib.ionio.gr>.

Ενθαρρύνεται η επικοινωνία του μαθήματος να γίνεται με βάση το χώρο συζήτησης που έχει στηθεί για το σκοπό αυτό στον Ιστότοπο του Εργαστηρίου Ψηφιακών Βιβλιοθηκών και Ηλεκτρονικής Δημοσίευσης <http://dlib.ionio.gr>, στο τμήμα «Μαθήματα». Έτσι εξοικειωνόμαστε στη χρήση των νέων τεχνολογιών για την εργασία μας, και έχουμε πιο εύκολη και άμεση ενημέρωση. Κάθε φοιτητής πρέπει να εγγραφεί στο χώρο συζήτησης, έτσι ώστε το σύστημα θα μπορεί να θυμάται τι έχει διαβάσει προηγουμένως. Για να κρατήσουμε εκτός του χώρου συζήτησης κάποιους κακόβουλους που δεν είναι σχετικοί με το μάθημα ή το πανεπιστήμιο, πρέπει να συμπληρώνουμε κάθε φορά που συνδεόμαστε ως όνομα χρήστη το «tab» και ως κωδικό πρόσβασης το «dlibLab», τα ίδια για όλους.

Παράρτημα Α - Ενδεικτικές Παραπομπές

- Dlib magazine (<http://www.dlib.org>)
- Ariadne magazine (<http://www.ariadne.ac.uk>)
- The Journal of Digital Libraries (Springer)
- International Journal on Digital Libraries
- Digital Libraries Summer Schools (π.χ. DELOS)
- Joined Conference on Digital Libraries (JCDL, IEEE+ACM)
- European Conference on Digital Libraries (ECDL)
- Online Information Review
- Communications of the ACM, Special Issue on Digital Libraries, Vol. 44 No. 5, May 2001